

Styret i Øvre Gylteåsen vel informerer om uønskede planter i Gylteåsen

Hvilke er de? Hvordan blir vi kvitt dem?

Informasjon er hentet fra:

Artsdatabanken og Fagus Faktaark

Artsdatabanken har noen lenker til Fagus faktaark, som er tilgjengelig for alle, der en finner fagstoff om bekjempelse av uønskede arter.

[Fremmede arter \(artsdatabanken.no\)](https://artsdatabanken.no)

Noen av bildene er hentet fra Artsdatabanken. Disse er tillatt å kopiere. Andre bilder er tatt her i Gylteåsen.

Artsdatabankens fremmedartsliste

er en oversikt over alle innførte arter. Artsdatabankens fremmeartliste inneholder alle fremmede arter av både planter og dyr, og klassifiserer dem i risikogrupper. Noen arter er merket SE, som betyr at de er vurdert å ha svært høy risiko for spredning på en invasiv (invaderende) måte i naturen. Disse er arter som i stor grad påvirker, reduserer og truer arts mangfold og økosystemer. Vi har en del slike planter her i Gylteåsen.

For å begrense at disse artene sprer seg på nye steder, er det viktig med informasjonsarbeid overfor hage- og hytteeiere om riktig avfallshåndtering. Se også informasjon på ØGV's hjemmeside ØGV.no.

Slikt avfall må ikke legges på kvisthaugen, vår felles plass for hageavfall, men leveres i tette plastsekker på godkjent mottak.(Bølstad i Ås, eller Teigen på Nesodden) Dette gjelder for alle artene beskrevet her.

Felles for disse artene er at ...

- de invasive (invaderende) artene er konkurransesterke
- har brede toleransegrenser for vekstfaktorene (trives de fleste steder)
- har rask vekst
- og stor reproduksjonsevne
- danner tette bestander
- skaper uønsket skygge for våre stedegne arter
- tømmer jord eller vann for vekstressurser som andre arter behøver
- og har en vekstform som utkonkurrerer og fortrenger den naturlige opprinnelige stedegne vegetasjonen

Noen invaderende arter i Gylteåsen

Listen kommer til å bli oppdatert etter hvert som nye invaderende arter oppdages her.

Planter som har svært høy risiko for spredning på en invaderende måte, er merket med **SE**

- Kanadagullris SE
- Kjempespringfrø SE
- Parkslirekne SE
- Fagerfredløs SE
- Hagelupin SE
- Russekål SE
- Kjempebjørnekjeks SE

Kanadagullris

(Solidago canadensis)

Kan bli 1 -1,5m. høy

flerårig art

- Bekjempes før blomstring og frøsetting
- Små forekomster kan lukes gjennom sommeren
- For større forekomster: slås så langt ned som mulig, (for å få med små, unge planter), gjennom flere år, for å utmagre plantene så de til slutt dør.
- For å hindre spredning av de millioner av frø som allerede fins på stedet, må slåmaskin/ redskap vaskes før de brukes andre steder.

Kjempespringfrø

(*Impatiens grandulifera*)

Kan bli opptil 2m. Høy

Ettårig plante som spres med frø.

Den blomstrer over en lengre periode, og må bekjempes før blomstring. Bekjempes ved

- Luking av små forekomster
- Ved større forekomster, slå så langt ned som mulig for å få med småplantene
- Dette må gjentas flere ganger gjennom sesongen.

Parkslirekne

Reynoutria japonica

Det er flere metoder for bekjempning av parkslirekne og metodene er ulike etter utbredelse og størrelse av arealet, vekstmateriale m.m. I løpet av vekstsesongen kan deler av både greiner og jordstengler bidra til spredning til nye voksesteder. Bekjempelsen er krevende og vil ta mange år.

Kan bekjempes med gift, som bare eksperter har tillatelse til å håndtere. Vi har erfart at profesjonelle firmaer ikke ønsker å bruke gift, og anbefaler heller å skjære plantene ned og levere det til brenning på en miljøstasjon. Den kommer raskt med nye skudd, så gjenta nedskjæring flere ganger gjennom sesongen.

Fagerfredløs

(*Lysimachia punctata*)

Vokser i tette bestander 80cm høye

Hageavfall og flytting av jordmasser er viktigste kilder til spredning av fagerfredløs til nye vokseplasser.

Mekanisk bekjempelse

Luking eller oppgraving kan være aktuelle tiltak siden jordstengler til fagerfredløs vokser rett under jordoverflaten. Disse metodene egner seg best der det er få planter eller små bestander. Hvis tiltakene gjennomføres før blomstring, kan plantedelene bli liggende på stedet.

- Luking av små forekomster
- Ved større forekomster, slå så langt ned som mulig for å få med småplantene
- Dette må gjentas flere ganger gjennom sesongen.

Hagelupin

(lupinus polyphyllus)

Hagelupin, en flerårig staude med frø som hovedkilde til spredning

Bekjempes ved lusing eller oppgraving hvis det er få planter. Må følges opp gjennom 3-5 år.

Hvis større oppråder, anbefales nedkapping et par ganger gjennom sesongen, så nye planter ikke får sette frø. Oppfølging gjennomføres i 3-5 år, for å bli kvitt planten.

Russekål

(*Bunias orientalis*)

Russekål er en flerårig plante med grov pelerot, en rot som kan bli opptil 1,5meter lang.

Spres både gjennom skudd fra roten og ved frøsetting.

Kan lukes der det er få planter, med 2-3 ukers mellomrom. Dette må gjøres 4 ganger i sesongen.

Store arealer kan slås før blomstring. Gjentas som ovenfor.

Oppfølging er viktig i år framover.

Kjempebjørnekjeks

(*Heracleum mantegazzianum*)

Kjempebjørnekjeks kan bli opp til 5 meter, men er vanligvis 2-4m høye. Den spres bare med frø.

Plantesaft kan gi brannskader på huden hvis den utsettes for sol. Planten kan leve i mange år før den blomstrer, men dør vanligvis etter at den har blomstret.

Bekjempelse: Bruk verneutstyr for å unngå å få plantesaft på kroppen.

- Sett en plastpose rundt blomsterstanden før blomstring og bind godt fast. La stå slik til den har blomstret, så skjærer man av stilken under posen og leverer posen på avfallsmottaket, til brenning.
- Kan også kuttes hver 3.uke, fra slutten av mai, til september, da den setter nye skudd hele tiden. Dette må gjøres over flere år for å utarme planten.